

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

Кафедра філософії і соціально – політичних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор, проректор з
науково-педагогічної та
методичної роботи

А. М. Фесенко

« ____ » _____ 2010р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Ф І Л О С О Ф І Я

(назва дисципліни)

для напрямів підготовки (спеціальностей):

для всіх спеціальностей заочної форми навчання

(шифр напрямів, спеціальностей)

Ухвалено методичною комісією

Економіко-гуманітарного

факультету

Протокол № _____ від _____

Голова МК

Програму рекомендовано кафедрою

Філософії та соціально-

політичних наук

Протокол № ____ від _____ 2010

Завідувач кафедри

А.О.Лузан

Краматорськ 2010

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Філософія являє собою систему знань про наш світ взагалі, розкриває найголовніші закони, які панують у природі, суспільстві та в мисленні людини. Філософія формує наш світогляд, малює цільну картину всесвіту, спираючись на дослідження інших наук, а саме, таких як фізика, біологія, математика, астрономія, соціологія, політологія тощо. Взаємовідносини філософії з іншими науками дуже глибокі та плідні. Найважливіші наукові принципи – доказовість, систематичність, перевірка фактів та гіпотез – перш за все були сформульовані у філософії, завдяки чому саме філософію вважають наукою наук. Вона дає майже усім наукам методологію пошуку.

Філософія щільно пов'язана з низкою гуманітарних наук: психологією, соціологією, політологією, культурологією, правознавством. Деякі теми при вивченні цих дисциплін перетинаються. Наприклад, при вивченні теми „Середньовічна філософія та філософія Відродження”, філософія перетинається із психологією щодо генези поняття душі людини; при вивченні теми «Психоаналіз» ці дисципліни поєднуються завдяки поняттям „психіка” та „психічні процеси”. Політична думка, що здобула свій розвиток ще за часів античності, також вивчається як в філософському, так і в політологічному контексті. У цьому питанні політологія конкретизує ті знання, які студенти здобули при вивченні філософії. Питання моралі, взаємодії людини та суспільства поєднують філософію із правознавством. Релігієзнавчі проблеми філософії здобувають своє продовження у курсі культурології та соціології.

Значення вивчення філософії у технічному вузі полягає в тому, що філософія є творчість, пов'язана із розумінням людського життя та з забезпеченням його майбутнього. Філософія спрямована проти краху, кризи, занепаду цивілізації, культури та духовності. Чим більше в нашому житті новацій, творчості, інформації, тим більш філософія необхідна людству.

II РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

триместри	кредити	модулі	всього	Розподіл за триместрами та видами занять						Триместровий контроль
				лекції	семінари	Лаб. Раб.	Компю. т. Практ.	Контроль знань	СРС всього	
3,4	3	1	108	8	4	-	-	2	94	іспит
5,6	3	1	108	8	4	-	-	2	94	іспит

III МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- знати:

1. Сутність і специфіку сучасного гуманітарного знання (особливо філософського, логічного та релігієзнавчого)
2. Сутність поняття методології взагалі і філософської методології пізнання
3. Орієнтуватися в межах різних духовних (філософських та релігієзнавчих) напрямків ;
4. Чітко визначати та послідовно застосовувати різноманітні логічні закони та правила у власних наукових розробках та дослідженнях – у кваліфікаційних, курсових та дипломних роботах.
5. На високому рівні вивчати та аналізувати філософські першоджерела.

Мета вивчення дисципліни – ознайомити студентів зі сутністю та основними проблемами філософського знання, визначити специфіку духовної сфери буття суспільства, її історичні та культурні підвалини, сформувати у студентів власний світогляд, продемонструвати інтегральний та міждисциплінарний характер сучасного гуманітарного знання, ознайомити студентів з основними напрямками методології сучасного

IV ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
IV.1 РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕМАМИ

Найменування <i>розділів, тем</i>	Розподіл за триместрами та видами занять						
	<i>всього</i>	<i>лекції</i>	<i>практичні</i>	<i>семінари</i>	<i>Лаб.ра б.</i>	<i>Контроль знань</i>	<i>СРС</i>
1	2	3	4	5	6	7	8
МОДУЛЬ 1							
ВВЕДЕННЯ В ФІЛОСОФІЮ							
Тема 1.1 Філософія, коло її проблем.	8	2					4
Тема 1.2 Давньогрецька філософія.	11	1					10
Тема 1.3 Філософія Середньовіччя та Відродження.	11	1					10
Тема 1.4 Філософія Нового часу.	8	1					7
Тема 1.5 Німецька класична філософія.	5	0.5					4
Тема 1.6 Філософія марксизму.	8	0.5					7
Тема 1.7 Філософська думка в Україні.	8	2					7
Тема 1.8 Філософія життя.	8			1			7
Тема 1.9 Філософія психоаналізу.	8			0.5			7
Тема 1.10 Філософія екзистенціалізму.	8			0.5			7
Тема 1.11 Проблеми пізнання у Європейській філософії ХХ ст.	8			2			7
Тема 1.12 Сучасна релігійна філософія	8						8
Підготовка до контрольної	9					2	7
Усього по модулю	108	8	-	4	-	2	94

II. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

ЛЕКЦІЯ 1

Тема 1.1. ФІЛОСОФІЯ, КОЛО ЇЇ ПРОБЛЕМ ТА РОЛЬ У СУСПІЛЬСТВІ

- 1 Поняття світогляду та його структура. Людина та світ - головне питання світогляду.
- 2 Історичні типи світогляду: міф, релігія, філософія.
- 3 Природа та зміст філософських проблем.
- 4 Філософія та наука. Методологічна функція філософії.

Література

- История философии: Учеб. пособие для студентов вузов. - Ростов н/Д.: Феникс, 1998.-С.6-37
- Філософія: Навч. посібник.- /За ред. Л.Ф.Надольного - 2 вид, перероб. і доп.- К.: Вікор, 2001. -С. 11 -24
- Философия: Учебник /под ред. проф. В.Н. Лавриненко. - М.: Юрист, 2002.-С.14-30
- Невлева И.М. Философия: Учеб. Пособие для студентов вузов. - М.: РДЛ, 2002.-С.9-20
- Лузан А.А. Введение в философию. ДГМА, 2009.С.5-18.

Додаткова:

- Каган М.С. Философия как мировоззрение // Вопросы философии.-1997.- №9.-С.36-46
- Перминов В.Я. Философия как метод // Вестник МГУ.-1997.-№5.-С.3-25
- Иорданский В.В. О едином ядре древних цивилизаций //Вопросы философии.-2001.-№12.-С.11-19

Завдання на самостійну роботу: засвоєння викладеного матеріалу за допомогою лекцій та рекомендованої літератури.

ЛЕКЦІЯ 2

Тема 1.2 ДАВНЬОГРЕЦЬКА ФІЛОСОФІЯ

- 1 Проблеми буття і пізнання у філософії досократиків.
- 2 Софісти і Сократ. Самопізнання як мета філософії. Етичний ідеалізм Сократа. (Поворот філософії до проблем людини).
- 3 Філософія Платона і Аристотеля: вчення про буття; теорія пізнання; проблема людини і суспільства.

Література

- Философия: Курс лекций М.: Центр, 1999.-С.31-57,
- Философия. Учебник для вузов.- М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2001 .-С.27-45.
- Філософія: Підручник/За заг. ред. М.І.Горлача та ін. - Харків: Консум, 2000.-С.77-101
- Скирбекк Г., Гилье Н. История философии/Пер. с англ. В.И. Кузнецова; Под ред. С.Б. Крымского.- М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. С.19-42, 59-76, 86-99,116-121
- Невлева И.М. Философия: Учеб. пособие для студентов вузов. - М.: РДЛ, 2002.-С.43-86
- Мигولاتьев, А.А. Философия: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.-С.63-64, 67-69.
- Лузан А.А. Введение в философию. ДГМА, 2009.С.19-36.

Завдання на самостійну роботу: засвоєння викладеного матеріалу за допомогою лекцій та рекомендованої літератури.

Тема 1.3-4. ФІЛОСОФІЯ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ, ВІДРОДЖЕННЯ

- 1 Філософія Середньовіччя як синтез християнства і античної філософії
- 2 Вчення про буття та пізнання у філософії А.Августина і Т.Аквінського.Співвідношення віри і розуму, філософії і релігії у філософії.

Література

- Алексеев, П.В., Панин А.В. Философия. - М.: ПБОЮЛ, 2001.-С.123-133
- Спиркин, А.Г. Философия: Учебник М.: Гардарики, 1999.- С.82-90, 95-100
- История философии. Учебник для вузов/ Под ред. В.П Кохановского, В.П.Яковлева. - Ростов н/Д: Феникс, 2001. -С. 136- 144, 150-155, 159-163
- Лузан А.А. Введение в философию. ДГМА, 2009.С.37-41, 48-58.

Завдання на самостійну роботу: засвоєння викладеного матеріалу за допомогою лекцій та рекомендованої літератури.

ЛЕКЦІЯ 3

Тема 1.4.ФІЛОСОФІЯ НОВОГО ЧАСУ.

Тема 1.5. НІМЕЦЬКА КЛАСИЧНА ФІЛОСОФІЯ

Тема 1.6. ФІЛОСОФІЯ МАРКСИЗМУ

- 1 Соціально-економічні перетворення, наукова революція та їх віддзеркалення у філософії Нового часу.
- 2 Проблема методу в філософії Нового часу.
- 3 Вчення про субстанцію в філософії нового часу.

- 4 Теорія пізнання та етика І. Канта.
- 5 Абсолютний ідеалізм В. Ф. Гегеля.
- 6 Відмінність марксистської діалектики від діалектики Гегеля.
7. Матеріалістичне розуміння історії у філософії марксизму.

Література

- Канке, В.А. Философия: Исторический и систематический курс: Учебник для вузов. -М.: Логос, 2000.- С. 96-101, 103-107, 96-101, 103-107
- Філософія Підручник /За заг. ред. М.І.Горлача та ін. - Харків: Консум, 2000, -С.185-188, 191-197, 185-188, 191-197
- Скирбекк, Г., Гилье, Н. История философии /Пер. с англ. В.И. Кузнецова; Под ред. С.Б. Крымского.- М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. С.441-454, 494-495, 441-454, 494-495
- Мигولاتьев, А.А. Философия: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.-С.136-143,147-158, 136-143,147-158
- Лузан А.А. Введение в философию. ДГМА, 2009.С.59-81

Завдання на самостійну роботу: засвоєння викладеного матеріалу за допомогою лекцій та рекомендованої літератури.

ЛЕКЦІЯ 4

Тема 1.7. ФІЛОСОФСЬКА ДУМКА УКРАЇНИ

- 1 Єдність витоків російської і української філософії.
- 2 Класичний період української філософії. Г. С. Сковорода.
- 3 Соціально-політичні погляди діячів Кирило-Мефодієвського товариства.
- 4 Філософська думка в Україні кінця ХІХ -поч. ХХст.ст (П. Д. Юркевіч, П.Куліш, М. Костомаров та ін.).

Література

- Філософія: Підручник/За заг. ред. М.І.Горлача та ін. - Харків Консум, 2000.-С.213-221, 227-239, 280-282, 288-291, 294-296
- Філософія: Навч. посібник /За ред.: Л.В. Губерського та ін. - 2 вид, перероб. 1 доп.- К.: Вікар, 2001. С.128-133, 170-176
- Дубінін, В.В. Розвиток філософської думки в Україні.-Краматорськ: ДДМА.2006- 206с.

Завдання на самостійну роботу: засвоєння викладеного матеріалу за допомогою лекцій та рекомендованої літератури.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінар №1

Тема 1.8. ФІЛОСОФІЯ ЖИТТЯ

Тема 1.9. ФІЛОСОФІЯ ПСИХОАНАЛІЗУ

- 1.Трактування життя і «волі до влади» Ф.Ніцше;
- 2.Критика християнства і традиційної моралі Ф. Ніцше. Надлюдина - носій нової моралі.
3. Структура психіки людини в психоаналізі З. Фрейда. «Лібідо» і його роль в структурі особи.
4. Неофрейдистське трактування природи несвідомого (К.Г. Юнг, Е.Фром).

Література

- Скирбекк Р., Гилье Н. История философии: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений /Пер. с ант. В.И. Кузнецова; Под ред. С.Б. Крымского.- М.: Гуманит изд. центр ВЛАДОС, 2001. С. 581-590, 620-638
- Філософія. Навч. посібник /За ред.: Л.В.Губерського та ін.-2 вид, перероб. і доп.;- Вид-во.: Вікар, 2001.-С.78-84, 84-88, 89-92
- Философия: курс лекций: Учеб. пособие для студ. вузов /Под общей ред. В. Л. Калашникова.- М.: Гумант. Изд. центр ВЛАДОС,1999.- С.299-316
- Лузан А.А. Введение в философию. ДГМА, 2009.С.-82-103

Завдання на самостійну роботу: засвоєння викладеного матеріалу за допомогою лекцій та рекомендованої літератури.

Тема 1.10. ФІЛОСОФІЯ ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМУ

- 1.Соціально-історичні умови та ідейні коріння екзистенціалізму;
- 2.Категорія буття. Буття світу і буття людини;
- 3.Людське існування та свобода.

Література

- Філософія: Навч.посібник / За ред. Л.В.Губерського. та ін.-2 вид, перероб. і доп. – Вид-во: Вікар, 2001. - С.92-102
- Канке В.А. Философия: Учебник для вузов. - М.: Логос, 2000. - С.116-118
- Кохановский В.П. Философия: Учебник для вузов. – Ростов - н/Д:Феникс,1998.- С.106-115
- Лузан А.А. Введение в философию. ДГМА, 2009.С.-104-115

Завдання на самостійну роботу: засвоєння викладеного матеріалу за допомогою лекцій та рекомендованої літератури.

СЕМІНАР №2

Тема 1.11. ПРОБЛЕМИ ПІЗНАННЯ У ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ФІЛОСОФІЇ ХХ ст.

1. Позитивизм: виникнення та етапи розвитку.
2. Неопозитивизм та його трактовка предмету філософії. Принципи неопозитивизму (верифікації, фальсифікації, конвенціоналізму).
3. Характерні ідеї філософії прагматизму. Критика традиційного поняття істини.
4. Феноменологія і герменевтика як неklasичні засоби філософувань.

Література

- Канке, В.А. Философия. Учебник. - М.: Логос, – 2002. –С. 118-141, 118-141
- Мигولاتьев, А.А. Философия: - М.: Юнити - Дана, 2001.- С.217-220, 237-244, 217-220, 237-244
- Касьянов, В.В. История философии: сдаем экзамен, -Ростов н/Д, 2003. - С.267-272, С.273-278, 267-272, С.273-278
- Философия под ред. Зотова А.Ф.-С.285-330, 221-239, 240-284
- Скирбекк, Г., Гилье, Н. История философии/ Пер. с англ. В.И.Кузнецова; Под ред. С.Б.Крымского. М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС,–2001. - С.703-729, 764-770, 703-729
- Лузан А.А. Введение в философию. ДГМА, 2009.С.-116-134

Завдання на самостійну роботу: засвоєння викладеного матеріалу за допомогою лекцій та рекомендованої літератури.

Завдання на самостійну роботу: засвоєння викладеного матеріалу за допомогою лекцій та рекомендованої літератури.

УІІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Навчальна програма курсу філософії є єдиною для студентів очного і заочного навчання. Втім, для заочного відділення в силу обмеженості аудиторних занять доцільно читати оглядові лекції, а на семінарських заняттях розглядати основні філософські проблеми.

УІІ.2 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання студента заочного факультету полягає у виконанні контрольної роботи за визначеним варіантом.
(Тематика контрольних робіт додається)

ЗАВДАННЯ НА САМОСТІЙНЕ ВИВЧЕННЯ

Тема 1.12 СУЧАСНА РЕЛІГІЙНА ФІЛОСОФІЯ.

- 1 Концепція позитивної „всеєдності” В.Соловйова. Вчення про боголюдуство.
- 2 Філософські погляди М.О.Бердяєва. Проблеми буття, пізнання і свободи.
- 3 Неотомізм – офіційна філософська доктрина Ватікану. Проблеми буття та пізнання в філософії неотомізму.
- 4 Тейяр де Шарден та його вчення про людину.

Література

- Шукин, В.Г. На заре русского западничества. //Вопросы философии.- 1994.-№7.-С.135-148.
- Кулинин, В.Н. Философия всеединства: От В.С.Соловьева к П.А. Флоренскому.- Новосибирск, 1990.-190с.
- Лосский Н.О. История русской философии.- М., 1991.-714с.
- Канке, В.А. Философия. Учебник. - М.: Логос, – 2002. –С. 118-141
- Мигольцев, А.А. Философия: - М.: Юнити - Дана, 2001.- С.217-220, 237-244
- Касьянов, В.В. История философии: сдаем экзамен, -Ростов н/Д, 2003. - С.267-272, С.273-278

VIII. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

СПИСОК ОСНОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Введение в философию. - М., 2002.
- Мир философии: Книга для чтения. В 2-х ч. - М.,1990.: Учебное пособие для вузов. - К.,1994.
- Философский словарь.- М.,1991.
- История философии: Учебник для вузов. – Ростов - н/Д: Феникс, 2001.
- Невлева, И.М. Философия: Учеб. пособие. – М.: изд. РДЛ, 2002.
- Скирбекк Г. Гилье История философии: Учеб. пособие для студентов высших учебных заведений /Пер. с англ. В.И. Кузнецова – изд. центр ВЛАДОС,2001.
- Андрущенко В., Міхальченко М. Соціальна філософія. – К. – 1999.

Методичні вказівки та розробки, що були розроблені кафедрою:

- Философия Нового времени.- А.А.Лузан, Краматорськ: ДГМА, 2005.-20с.
- Философия Средневековья и Возрождения.- А.А.Лузан, Краматорськ: ДГМА, 2005.-20с.
- Немецкая классическая философия, - А.А.Лузан, Краматорськ: ДГМА, 2006.- 20с.
- Философия марксизма.- А.А.Лузан, Краматорськ: ДГМА, 2006.- 20с.

- История и современное положение православной церкви в Украине.- В.В.Дементьева, Краматорськ: ДГМА, 2006.- 48с.
- Розвиток філософської думки в Україні.- В.В.Дубінін, Краматорськ: ДГМА, 2006.- 208с.
- Філософія життя.- А.А.Лузан, Краматорськ: ДГМА, 2007.- 24 с.

• СПИСОК ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Каган, М.С. Філософія як мировоззрення // Вопросы философии.-1997.- №9.-С.36-46.
- Перминов, В.Я. Філософія як метод // Вестник МГУ.-1997.-№5.-С.3-25
- Иорданский, В.В. О едином ядре древних цивилизаций //Вопросы философии.-2001.-№12.-С.11-19
- Балкина, В.И. Космологическое учение Гераклита Эфесского //Вестник МГУ.-1998.- №4 - С.42-55
- Шуков, В.А. Апология свободомыслия Сократа // Вопросы философии.- 2001.-№12 - С.140-152
- Чанышев, А.А. «Град земной» в эсхатологической перспективе // Вопросы философии.-1999.-№1.-С.124-136
- Нести, Т.А. Тема внутреннего слова у Августина: мышление и время //Вопросы философии.-1998- №10 -С.112-126
- Розеншток-Хюсси О. Прощание с Декартом //Вопросы философии 1997.№12-С.139-151
- Грюнбаум, Р. Новая критика теологических интерпретаций физической космологии (Лейбниц и др.) //Вопросы философии 2002.- №4 -С.67-88
- Чернов, Г.А., И. Кант. Критика чистого разума //Вопросы философии.- 2000.- №2 - С.184-189
- Тиме, Г. Пессимизм духу и оптимизм абсолюта (Гегель) //Вопросы философии.-2000. -№7 - С.91-104
- Філософія: Учебник /Под ред. проф. В.Н. Лавриненко. - М.: Юрист, 2002.- С.127-135
- Ойзерман, Т.И. Материалистическое понимание истории: плюсы и минусы // Вопросы философии -2001.- №2.- С.3-33
- Громов, М.А. Кардиогнозия П. Юркевича и традиции отечественной философии // философская и социологическая мысль.-1996.-№3 - С.16-29,- №4.-С.21-32
- Пич, Р. Критическое рассмотрение Юркевичем философии Канта // Вопросы философии. -2002.-№7 - С. 107-115
- Геворкян А.Р. Ницше и метафизический пессимизм //Вопросы философии.- 2001.-№8.-С.157-166

Програму розробили:
Зав.каф., д.філос.н. проф.. Лузан А.О.
Доцент, к.політ.н. Дементьєва В.В.,
Доцент, к.філос.н. Павлов В.І.,
Доцент, к.філос.н. Дубінін В.В.